

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ВК 4. Медіація в професійній діяльності юриста

Спеціальність	081 Право
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр вивчення	1/ 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4/120
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 32 год.
	Практичні, семінарські заняття – 16 год.
	Самостійна робота - 72 год.
Вид індивідуального завдання	Реферат, контрольна робота
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Кафедра (назва, № кабінету, контактний телефон, e-mail)	Кафедра публічного та приватного права
Викладач /і:	Лошицький Михайло Васильович, д.ю.н, проф.
Контактна інформація викладача/ів:	E-mail: kaf-pravo@suem.edu.ua 0675031588
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком Дистанційні: електронна пошта, групи у Вайбері, Телеграмі
Анотація навчальної дисципліни:	
<p>Медіація та відновне правосуддя – дисципліна покликана ознайомити майбутніх юристів з теорією і практикою одного із найпоширеніших у світі альтернативних способів вирішення конфліктів (спорів) – медіацією. Даний курс охоплює вивчення теорії конфлікту, природи медіації, медіаційної процедури та нормативного регулювання медіації, а також медіації як форми відновного правосуддя. Особливістю даного курсу є те, що практичні заняття проходитимуть у формі тренінгових сесій, які включатимуть виконання симуляційних вправ, рольових ігор, розгляд практичних кейсів зі спеціальності.</p>	
Мета і завдання навчальної дисципліни:	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Медіація у професії юриста» є набуття у здобувачів вищої освіти сучасних знань про медіацію як альтернативний та дієвий спосіб вирішення юридичних спорів і конфліктів поза судом; формування здобувачами вищої освіти практичних навичок та умінь щодо посередництва у конфліктних ситуаціях, налагодження комунікаційних процесів, підвищення медіаційної компетентності.</p>	

Мета орієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:

- ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.
- СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.
- СК 20. Здатність вести переговори та швидко передавати усну мову письмово.

Програмні результати навчання:

- РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
- РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.
- РН 5. Вільно спілкуватися іноземною мовою професійного спрямування (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.
- РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
- РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
- РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.
- РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.
- РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.
- РН.22. Толерантність; наукова грамотність.

Очікувані результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

- ОРН 1. Уміти застосовувати технології та процедури опрацювання наукової та управлінської інформації.
- ОРН 2. Застосовувати наукові методи досліджень.
- ОРН 3. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Теорія конфлікту

Сутність і природа юридичного конфлікту. Предмет і об'єкт юридичного конфлікту. Функції юридичного конфлікту (матеріальна, духовна, сигнальна, інформаційна, диференційна, динамічна). Діагностика конфлікту. Динаміка конфлікту. Причини конфліктів. Учасники юридичного конфлікту та їх рольові функції. Типологія юридичних конфліктів. Стратегії поведінки в конфлікті. Конфлікт крізь призму права

Тема 2. Альтернативні способи вирішення конфліктів (спорів)

Історичні витоки альтернативного вирішення конфліктів (спорів). Поняття та особливості альтернативних способів вирішення спорів. Підходи альтернативного

розв'язання спорів. Посередницький арбітраж. Третейський суд. Принципи медіації. Міждержавні організації (ООН, ОБСЄ), окремі держави, державні правові інститути, урядові чи тимчасові парламентські комісії, керівники (адміністрація) установ, підприємств, фірм, громадські організації (профспілки, комісії по розв'язанню трудових спорів і конфліктів), професійні медіатори-конфліктологи, офіційний статус яких закріплено у чинному законодавстві країни

Тема 3. Медіація як спосіб урегулювання конфліктів (спорів)

Розвиток посередництва як сфери професійної діяльності у світовому досвіді: історичний аспект. Міжнародний досвід розвитку відновного правосуддя. Європейські стандарти альтернативного вирішення спорів. Процедури альтернативних засобів вирішення спорів Алгоритми регулювання альтернативних засобів вирішення спорів в системі захисту права в країнах англоамериканської та романо-германської правової сім'ї. Сучасні вектори регулювання альтернативних засобів вирішення спорів у законодавстві Європейського Союзу.

Тема 4. Учасники медіації

Право на медіацію. Сторони медіації. Переговорник: правовий статус. Вимоги щодо набуття статусу медіатора. Права медіатора. Обов'язки медіатора. Відповідальність медіатора. Інші учасники медіації.

Тема 5. Майстерність медіатора

Медіатор як професія. Компетентності медіатора. Конфліктологічна компетентність медіатора. Комунікативна компетентність медіатора. Процедурна компетентність медіатора. Рефлексивна компетентність медіатора. Правова компетентність медіатора.

Тема 6. Медіаційна процедура

Загальна характеристика медіаційної процедури. Премедіація. Стадії медіації. Підготовча стадія. Збір інформації та визначення тем для обговорення. Робота з інтересами та потребами сторін. Пошук та оцінка варіантів рішення. Оформлення домовленостей. Постмедіація

Тема 7. Нормативне регулювання медіації

Історія розвитку інституту медіації. Міжнародні стандарти медіації. Європейські стандарти медіації. Медіація в українському праві. Етичні засади медіації Саморегулювання в медіаторській спільноті. Поняття та види переговорів. Значення та оформлення результатів переговорів. Поняття медіації. Види та моделі медіації. Принципи медіації. Сфера застосування медіації. Правове регулювання медіації.

Тема 8. Особливості медіації в окремих сферах суспільних відносин

Медіація у спорах про захист особистих немайнових прав фізичної особи. Медіація у спорах про право власності та інші речові права. Медіація у спорах про право інтелектуальної власності. Медіація у спорах, що виникають з договорів. Медіація у спорах про недоговірні зобов'язання. Медіація у спорах про спадкове право. Медіація у договірних спорах. Медіація у переддоговірних, немайнових спорах. Медіація у майнових спорах. Медіація у спорах про право інтелектуальної власності. Медіація у справах про банкрутство.

Тема 9. Медіація в окремих сферах юридичної практик

Медіація у Сполучених Штатах Америки. Медіація у Великобританії. Медіація в Німеччині. Медіація в Австрії. Медіація в Італії. Медіація у Франції.

Рекомендовані джерела і навчальна література:

1. Білик Т. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник. Одеса: Екологія, 2019. 456 с.
2. Герасіна Л. М., Требін М. П., Воднік В. Д. та ін. Конфліктологія : навч. посіб. Харків : Право, 2018. 128 с.
3. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>.
4. Біцай А. Участь адвоката в медіації: монографія. Київ : Алерта, 2017. 260 с.
5. Білоусов Ю.В. Вступ до альтернативного вирішення спорів : навч. посіб. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2017. 234 с.
6. Мазаракі Н. А. Медіація в Україні: теорія та практика: монографія. Київ : Інститут законодавства ВР України, 2018. 276 с.
7. Нестор Н. В. Запровадження медіації в кримінальному процесі України: проблеми теорії та практики: монографія. Київ: Алерта, 2018. 182 с.

Методи викладання, навчання:

Лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання);

Семінарські, практичні заняття (публічне обговорення питань тем курсу, дискусії, виконання ситуаційних вправ, участь у діловій грі та ін.);

Самостійне навчання (виконання завдань самостійної роботи (СРС), індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ): контрольна робота, підготовка тез доповіді на наукову конференцію з публікацією).

Форми контролю успішності навчання:

Контрольні заходи з перевірки успішності засвоєння навчального матеріалу з дисципліни включають: поточний контроль, виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ), підсумковий контроль (екзамен).

Поточний контроль має на меті перевірку виконання завдань як аудиторної, так і самостійної роботи студентів та може проводитися в таких формах:

- оцінювання підготовлених виступів, доповідей з тематики семінарських занять;
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на семінарських заняттях;
- виконання контрольної роботи;
- тестування з засвоєння окремих тем курсу;
- перевірка виконання завдань СРС.

Контроль виконання *ІНДЗ* здійснюється у формі перевірки підготовлених тез та їх наступної публікації як умова апробації результатів власного магістерського дослідження.

При проведенні рубіжних контролів після вивчення кількох тем курсу у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в бібліотеці електронних курсів системи дистанційного навчання СУРА для перевірки знань здобувачів вищої освіти.

Система оцінювання результатів навчання:

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань здобувачів вищої освіти, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Підсумкова оцінка (екзамен) виставляється на підставі суми накопичених балів здобувачем вищої освіти, отриманих у ході поточного, рубіжного контролів, виконання ІНДЗ.

Схема розподілу балів:

Екзаме н	50 балів (поточний контрол ь)	10 балів (контро ль виконання індивідуальни х завдань)	40 балів (підсумковий контрол ь)
---------------------	-------------------------------------	--	--

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

Екзамен	30 балів (поточний контроль)	5 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)	25 балів (підсумковий контроль)
----------------	---------------------------------	--	---------------------------------------

Шкала оцінювання результатів навчання:

Загальна семестрова оцінка за 100-бальною шкалою переводиться у національну шкалу відповідно до таблиці:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії і порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час усіх видів контролю здійснюється відповідно до затверджено в університеті «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень з навчальних дисциплін здобувачів вищої освіти» (URL : <https://www.suem.edu.ua/normatyvni-dokumeny>).

Політика курсу:**Політика дотримання академічної доброчесності**

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перегляд новин на Телеграм-каналі.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Медіація в професійній діяльності юриста».

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі вищої освіти мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність здобувача вищої освіти на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів вищої освіти і поліпшенню іміджу університету (факультету).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі вищої освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач вищої освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту освітніх програм (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання), яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри публічного та приватного права, протокол від «12» лютого 2024 р. № 20.

Завідувач кафедри

Людмила КУЗНЕЦОВА